

УЧЕШЋЕ АРХЕОЛОШКОГ ИНСТИТУТА У ПРОГРАМУ

КРЕАТИВНА ЕВРОПА

Археолошки институт је
координатор једног и партнер у
још три међународна пројекта
Европске уније из програма
Креативна Европа.

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union

GREENHERITAGE - Nurturing a sustainable future in the gardens of time

(Project number: 101174141) 2024-2027

Сл 1 и 2 – Студијска посета Археолошком парку Виминацијум

Пројекат GreenHeritage има за циљ да интегрише културно наслеђе, посебно у археолошким парковима, са образовањем млађих генерација о одрживости. Ова иницијатива настоји да попуни критичан јаз у постојећем образовању повезујући управљање културним локалитетима са активним учењем о заштити животне средине. Користећи богату историју и материјалне примере у археолошким парковима, GreenHeritage тежи да развија еколошко размишљање кроз нови образовни оквир. Археолошки паркови служе као чувари историјских цивилизација и живе студије одрживости. Међутим, њихов образовни потенцијал често остаје неискоришћен, са традиционалним фокусом на конзервацију и туризам. GreenHeritage се бави овим изазовом претварањем ових локалитета у живописне учионице где одрживе праксе из прошлости осветљавају савремене активности, показујући како су очување културе и еколошка свест међусобно повезани.

GreenHeritage се усаглашава са визијом Европског Зеленог договора за ефикасно коришћење ресурса и климатски неутралну Европу, користећи пуни потенцијал ових локалитета да причају приче из прошлости, подижу свест у садашњости и замишљају одрживију будућност. Циљ пројекта је да повеже мрежу едукатора, менаџера културног наслеђа и заинтересованих страна из целе Европе, омогућавајући континуирану размену најбољих пракси и увида у промоцију одрживости у раду са културним наслеђем. Стратешки усклађен са приоритетом одрживости програма Creative Europe, пројекат GreenHeritage доприноси иновацијама промовишући интеграцију богатог европског културног наслеђа у савремено управљање животном средином. Кроз овај пројекат, тихе приче древних цивилизација омогућиће нам да пратимо путовање човечанства, одражавајући древне социјалне, економске и еколошке праксе са директним импликацијама на данашње климатске изазове. Партнерске организације: Ministero Della Cultura (Италија), Maker Camp S.R.L.S (Италија), Mapa Das Ideias - Edicoes De Publicacoes Lda (Португал), Univerza Na Primorskem (Словенија), Asociacion Aei Cluster De Turismo De Extremadura (Шпанија), Casa Arabe E Instituto Internacional De Estudios Arabes Y Del Mundo Musulman (Шпанија), Akademija Strukovnih Studija Politehnika (Србија) и Археолошки институт (Србија).

Dancing Histor(y)ies – binding communities and heritage through dance

(Project ID: 101099222) 2022-2026

Сл.3, 4 и 5 – Фестивал савременог плеса у Археолошком парку Виминацијум

Пројекат се фокусира на промоцију археолошких локалитета кроз сценске уметности и има за циљ да идентификује иновативан, ефикасан и репликативан модел за унапређење културних локалитета, активно укључујући локалне заједнице у уметничку продукцију и свесно уживање у наслеђу, уз промоцију међународне циркулације европских уметника. Пројекат има намеру да створи заједнички и прилагодљив општи модел који ће бити ширен и искоришћен на европском нивоу, са циљем да се споје материјално културно наслеђе локалитета са нематеријалним наслеђем локалних заједница и њиховим причама, који се спајају кроз креативност плеса. Партнерске организације пројекта: Associazione Enti Locali per le Attività Culturali e di Spettacolo (Италија), Cyprus University of Technology (Кипар), KÖME (Мађарска), 420PEOPLE z.ú. (Чешка), CLUTUREX (Шпанија), ilDance (Aloni & Brummer Productions) (Шведска), Mapa das Ideias (Португал), Polish Dance Theatre (РТТ) (Пољска), Art Link Foundation (Derida Dance Center) (Бугарска), I Borghi (Италија), Consorcio Merida (Шпанија) и Археолошки институт (Србија). Током 2024. године АИ је руководио радним пакетом 4 – организација 1. едиције фестивала Dancing Histor(y)ies у археолошким налазиштима Виминацијум, Остиа Антика, Мерида и Тарос.

Сл 6 и 7 – Промоција VR апликације у Крушевцу и Скопљу

SHELeadersVR- Life and environment of Women Leaders in Western Balkans History in Virtual Reality

No 101055818 (2022-2025)

Током 2024. године AR и VR апликације су завршене и започела је промоција резултата пројекта. У Народном музеју Крушевац, 3. августа, пред бројном публиком и представницима медија, представљене су AR и VR апликације, као и костим кнегиње Милице Хребељановић, који је на основу сачуваних фресака дизајнирала колегиница Кристина Поњавић. У Северној Македонији, 5. августа, пројекат је представљен у ЕУ кући у Скопљу уз подршку локалног партнера – Хаемус, Центра за научна истраживања и промоцију културе, где је представљен костим Марије Палеолог, такође уз AR и VR апликацију. На обе локације, AR апликација води ка VR апликацији, која се може преузети са веб-сајта пројекта SHELeadersVR <https://sheleadersvr.ba/downloads/>, а затим даље усмерава посетиоца ка музеју где је VR апликација инсталирана. Археолошки институт је омогућио коришћење VR опреме партнерима – Народном музеју Крушевац и Центру Хаемус, а креирани костими средњовековних владарки Милице Хребељановић и Марије Палеолог сада се налазе у збиркама локалних партнерских институција. Партнерске организације пројекта: Digi.ba (БиХ), Noho (Ирска), Археолошки институт (РС), Јавна установа музеј Црне Горе (ЦГ), Sarajevo school of Science and Tecnology (БиХ).

Сл 8 и 9 – AR, VR апликације и представа Камерног театра

StećakLand - Interpreting Art of Mysterious Medieval Stećak Tombstones through Virtual Reality

No. 101129632 (2023-2025)

Током априла и јуна 2024. године Е. Николић, заједно о са М. Радишић и У. Војводић су били задужени за припремање Елабората о пројекту за Републички завод за заштиту споменика културе, ради добијања одговарајуће дозволе за дигитализацију стећака са територије Србије. На основу те дозволе, обављена је дигитализација стећака на две локације у Бајиној Башти (у Перућцу и Растишту), очишћен је и дигитализован део некрополе у Љуљцу у Новом Пазару, у сарадњи са колегом Владаном Видосављевићем (Музеј Рас у Новом Пазару), а такође су дигитализовани и стећци испред Етнографског музеја у Београду. Направљен је избор орнамената и припремљени су прелиминарни садржаји за AR и VR апликације које ће бити имплементирани на локалитетима са стећцима и у музејима. Партнерске организације пројекта: Удружење за дигитализацију и информатизацију културне баштине DIGI.BA, NOHO Limited, Даблин, Дубровачки музеји, Дубровник, Археолошки институт, Београд, Народни музеј Црне Горе, Подгорица, Мак Диздар фондација, Столац, Јавна установа Камерни театар 55, Сарајево.

